

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 sierpnia 2015 roku nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że wnioskodawczyni B. P. z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu w okresie od dnia 1 listopada 2008 roku do dnia 14 lipca 2015 roku i określił miesięczne podstawy wymiaru składek z ww. tytułu na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy. (decyzja ZUS z dnia 12 sierpnia 2015 roku – k. 12- 15 akt ZUS)

Decyzją z dnia 12 listopada 2015 roku nr 351/15 Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. zmienił decyzję z dnia 12 sierpnia 2015 roku w zakresie podstaw wymiaru składek za m-ce (...). (decyzja ZUS z dnia 12 listopada 2015 roku k. 17 –18 akt ZUS)

Na podstawie ww. decyzji została wydana decyzja określająca zadłużenie z tytułu składek z dnia 23 marca 2016 roku, w przedmiocie której toczy się postępowanie odwoławcze pod sygn. VIII U 1168/16.(bezsporne)

Wnioskodawczyni złożyła odwołania od obu decyzji w dniu 17 października 2016 roku, wnosząc o zmianę zaskarżonych decyzji ZUS poprzez ustalenie, iż nie podlegała obowiązkowo ubezpieczeniu: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu, wypadkowemu od dnia 1 listopada 2008 roku do 14 lipca 2015 roku oraz nieodrzucać odwołań na podstawie art. 477⁹ § 3 k.p.c.

W uzasadnieniu odwołania pełnomocnik wnioskodawczyni wskazał, że decyzja ZUS I Oddział w Ł. z dnia 12 sierpnia 2015 roku nr (...) stwierdzająca, że B. P. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym, tj. ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia 1 sierpnia 2008 roku do dnia 14 lipca 2015 roku została odebrana przez wujka B. P., który z uwagi na ciężki stan zdrowia nie przekazał jej odebranego listu poleconego. O treści decyzji strona dowiedziała się dopiero po zapoznaniu się przez pełnomocnika z aktami postępowania sądowego VIII U 1168/16 w dniu 13 września 2016 roku. Ponadto w decyzji stwierdzającej, że B. P. jest dłużnikiem ZUS (decyzja z dnia 23.03.2016 r. nr (...)/RKS/B ZUS) w ogóle nie odniósł się do decyzji o podleganiu ubezpieczeniom. Dopiero w odpowiedzi na odwołanie ZUS powołał się na „prawomocną decyzję z dnia 12 sierpnia 2015 roku nr (...)”. Zdaniem skarżącej należy więc domniemywać, iż chodzi o decyzję nr (...). Decyzja nr (...) z dnia 12 listopada 2015 roku była wprawdzie skutecznie doręczona B. P. w dniu 17 listopada 2015 roku, jednakże B. P. z uwagi na bardzo zły stan zdrowia wujka W. N. nie mogła zająć się wniesieniem odwołania (w dniach 27-30 listopada 2015 roku W. N. przebywał na Oddziale P. i Chemioterapii Nowotworów Płuc, a w dniu 30 listopada 2015 roku zmarł), poza tym B. P. zajmowała się również chorą na nowotwór i wymagającą dializ matką Z. R.. W takich okolicznościach trudno dopatrywać się winy B. P. w niedochowaniu terminu do wniesienia stosownych odwołań od decyzji ZUS. (odwołanie k. 2 – 12)

W odpowiedzi Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. wniósł o odrzucenie odwołań z uwagi na przekroczenie przez wnioskodawczynię miesięcznego terminu do ich złożenia (art. 477⁹ § 3 k.p.c.). Organ rentowy wskazał, że pełnomocnik wnioskodawczyni usprawiedliwia niezłożenie odwołania w terminie koniecznością opieki nad chorymi domownikami - wujkiem, który zmarł 30 listopada 2015 roku i matką, która zmarła 19 czerwca 2016 roku. Odwołanie zostało jednak złożone dopiero w dniu 17 października 2016 roku, a zatem po upływie niemal 4 miesięcy po ustaniu okoliczności, który mogłyby ewentualnie uniemożliwiać wnioskodawczyni ich złożenie. (odpowiedź na odwołanie k. 14 – 14 verte)

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił, co następuje.

Decyzją z dnia 12 sierpnia 2015 roku nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że wnioskodawczyni B. P., z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu w okresie od dnia 1 listopada 2008 roku do dnia 14 lipca 2015 roku i określił miesięczne podstawy wymiaru składek z ww. tytułu na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy. Powyższa

decyzja ZUS zawiera pouczenie, że przysługuje od niej odwołanie do Sądu Okręgowego w Łodzi Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, że odwołanie należy wnieść na piśmie za pośrednictwem Oddziału (Inspektoratu) ZUS, który wydał niniejszą decyzję lub ustnie do protokołu w tym Oddziale - w terminie miesiąca od dnia doręczenia niniejszej decyzji. (decyzja ZUS z dnia 12 sierpnia 2015 roku – k. 12- 15 akt ZUS)

Przedmiotowa decyzja została doręczona w dniu 18 sierpnia 2015 roku dorosłemu domownikowi. (zwrotne poświadczenie odbioru k. 11 akt ZUS)

Decyzją z dnia 12 listopada 2015 roku nr 351/15 Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. zmienił decyzję z dnia 12 sierpnia 2015 roku w zakresie podstaw wymiaru składek za miesiące 11/2008 - (...). Uzasadnienie decyzji wskazuje wprost, że w dniu 12 sierpnia 2015 roku została wydana decyzja w przedmiocie podlegania ubezpieczeniom społecznym za konkretny okres oraz jaka jest podstawa wymiaru składek. Decyzja z 12.11.2015 r. również zawierała pouczenie, że przysługuje od niej odwołanie do Sądu Okręgowego w Łodzi Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, oraz że odwołanie należy wnieść na piśmie za pośrednictwem Oddziału (Inspektoratu) ZUS, który wydał niniejszą decyzję lub ustnie do protokołu w tym Oddziale w terminie miesiąca od dnia doręczenia niniejszej decyzji. Po tym terminie decyzja ta staje się ostateczna. (decyzja ZUS z dnia 12 listopada 2015 roku k. 17 –18 akt ZUS)

Wskazana decyzja została doręczona w dniu 17 listopada 2015 roku, odbiór pokwitowała wnioskodawczyni osobiście. (zwrotne poświadczenie odbioru k. 16 akt ZUS)

Na podstawie ww. decyzji została wydana decyzja określająca zadłużenie z tytułu składek z dnia 23 marca 2016 roku, od której toczy się postępowanie odwoławcze pod sygn. VIII U 1168/16.(bezsporne)

B. P. prowadzi działalność gospodarczą, polegającą na sprzedaży obuwia. Sama kupuje towar, który potem sprzedaje. Od lipca 2015 roku opłaca składki na ubezpieczenie społeczne, nie przebywała na zwolnieniu lekarskim, cały czas pracuje. (zeznania wnioskodawczyni złożone na rozprawie w dniu 10 marca 2017 roku 00:05:22- 00:18:37)

Wnioskodawczyni w 2015 roku zamieszkiwała w Ł. przy Pl. (...). wraz z mamą oraz wujem. Nie zastrzegła na pocztę, żeby korespondencja dla niej była wydawana wyłącznie do jej rąk. Decyzję ZUS z dnia 12 sierpnia 2015 roku odebrał wujek wnioskodawczyni, W. N., z którym wspólnie zamieszkiwała i który zmarł 30 listopada 2015 roku. Decyzję z dnia 12 listopada 2015 roku odebrała osobiście i zaniósła do księgowej. Nie złożyła odwołań w terminie, chociaż nie zaszła żadna przeszkoda. Matka wnioskodawczyni zmarła w czerwcu 2016 roku, zaś w lipcu 2016 roku zmarł jej brat. (zeznania wnioskodawczyni złożone na rozprawie w dniu 10 marca 2017 roku 00:05:22- 00:16:51)

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje.

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego odwołania B. P. podległy odrzuceniu.

Zgodnie z treścią art. 477⁹ § 1 k.p.c. odwołanie do sądu od decyzji organów rentowych wnosi się na piśmie do organu, który wydał decyzję lub do protokołu sporządzonego przez ten organ, w terminie miesiąca od dnia doręczenia decyzji.

W myśl art. 477⁹ § 3 k.p.c. sąd odrzuci odwołanie wniesione po upływie terminu, chyba że przekroczenie terminu nie jest nadmierne i nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego się. Ciężar udowodnienia powyższych okoliczności oraz faktu złożenia odwołania we właściwym terminie spoczywa na wnioskodawcy (art. 232 k.p.c.)

Dla stwierdzenia, czy termin do złożenia odwołania został zachowany, podstawowe znaczenie ma ustalenie daty doręczenia decyzji stronie odwołującej się od niej. W tym zakresie kierować się należy regułami ustanowionymi w postępowaniu administracyjnym, albowiem faza poprzedzająca postępowanie sądowe w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych ma charakter postępowania administracyjnego (art. 40 do 45 k.p.a.).

Zgodnie z tymi przepisami pisma doręcza się stronie, a gdy strona działa przez przedstawiciela lub pełnomocnika - temu przedstawicielowi lub pełnomocnikowi. Jednostkom organizacyjnym i organizacjom społecznym doręcza się pisma w lokalu ich siedziby do rąk osób uprawnionych do odbioru pism lub na adres do doręczeń, wskazany przez stronę. Przepis art. 44 k.p.a. stosuje się odpowiednio.

W niniejszej sprawie Sąd z urzędu dokonuje sprawdzenia zachowania przez ubezpieczonego terminu do wniesienia odwołania, ale także w przypadku stwierdzenia opóźnienia, ocenia jego rozmiar oraz jego przyczyny. Sąd ma możliwość potraktowania spóźnionego odwołania tak, jakby zostało wniesione w terminie. Może tego jednak dokonać pod warunkiem uznania, że przekroczenie terminu nie jest nadmierne oraz, że nastąpiło z przyczyn niezależnych od skarżącego i stosownie do oceny tych okoliczności Sąd odwołanie odrzuca albo nadaje mu bieg. Wymienione w art. 477⁹ § 3 k.p.c. przesłanki przyjęcia i rozpoznania odwołania, mimo jego złożenia po upływie terminu, muszą wystąpić łącznie, tj. przekroczenie terminu nie może być nadmierne, a przyczyna tego musi być niezależna od odwołującego się, przy czym ocena, czy przekroczenie terminu nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego się jest pozostawiona ocenie Sądu. Brak którejkolwiek z wymienionych przesłanek skutkuje zastosowaniem sankcji w postaci odrzucenia odwołania. Ocena nadmierności opóźnienia powinna być odniesiona do końcowej daty miesięcznego terminu do wniesienia odwołania, a zatem opóźnienie powinno być liczone nie od daty otrzymania decyzji, lecz od końca terminu do wniesienia odwołania.

Odnosząc się do niniejszej sprawy należy podkreślić, że ZUS decyzją z dnia 12 sierpnia 2015 roku stwierdził, że wnioskodawczyni B. P. z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu w okresie od dnia 1 listopada 2008 roku do dnia 14 lipca 2015 roku i określił miesięczne podstawy wymiaru składek z ww. tytułu na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy. Decyzja ta została doręczona w dniu 18 sierpnia 2015 roku dorosłemu domownikowi - wujkowi wnioskodawczyni. Odwołująca się twierdzi, że tej decyzji nie otrzymała, nie została jej przekazana przez wuja, ani nie znalazła jej później, po jego śmierci. Dodała także, że wujek był bardzo chory (zmiany onkologiczne) i z uwagi na zły stan zdrowia nie przekazał jej tej dokumentacji. Natomiast o jej istnieniu dowiedziała się dopiero w dniu 13 września 2016 roku, gdy toczyło się postępowanie w sprawie VIII U 1168/16 i ustanowiony przez nią pełnomocnik poinformował ją o fakcie wydania przez ZUS decyzji z dnia 12 sierpnia 2015 roku.

Wskazane powyżej okoliczności nie są wiarygodne.

Po pierwsze, B. P. nie zastrzegła w Urzędzie Pocztowym, że wszelka korespondencja ma być odbierana wyłącznie przez nią.

Po drugie, wnioskodawczyni akcentując zły stan zdrowia wuja nie wskazuje na ułomności związane z pamięcią. W związku z tym nie można z góry założyć, że ciężki stan onkologiczny pozbawiał wuja możliwości działania w zakresie takich czynności, jak przekazanie korespondencji, skoro był on w stanie odebrać przesyłkę od listonosza i pokwitować odbiór swoim podpisem.

Po trzecie, nie można zgodzić się z twierdzeniami odwołującej, że informacje o decyzji z dnia 12 sierpnia 2015 roku powzięła dopiero w dniu 13 września 2016 roku. Zauważyć należy, że w decyzji z dnia 12 listopada 2015 roku, odebranej osobiście przez wnioskodawczynię, Zakład Ubezpieczeń Społecznych poinformował o treści decyzji z dnia 12 sierpnia 2015 roku. W związku z tym zasadnym było podjęcie kroków w celu wyjaśnienia tej sprawy.

Jak wynika z akt sprawy ubezpieczona nie wykazała się jakąkolwiek aktywnością w tym kierunku. Sama przyznała, że decyzję zaniósła do księgowej i przestała się interesować tą kwestią.

Dlatego też brak było podstaw do podzielenia twierdzeń odwołującej co do barku winy w przekroczeniu terminu odwołania się od decyzji z dnia 12 sierpnia 2015 roku.

Brak również podstaw do podzielenia twierdzeń wnioskodawczyni w przedmiocie niezawinionego uchybienia w złożeniu odwołania od decyzji z dnia 12 listopada 2015 roku. Przedmiotową decyzją organ rentowy zmienił decyzję

z dnia 12 sierpnia 2015 roku w zakresie podstaw wymiaru składek za miesiące 11/2008 - (...). Decyzja ta została doręczona powódce w dniu 17 listopada 2015 roku. B. P. potwierdziła, że wskazaną przesyłkę odebrała osobiście oraz, że przekazała decyzję księgowej w celu jej sprawdzenia. Nie była w stanie jednak wyjaśnić, w jakim celu decyzję przekazała swojej księgowej oraz dlaczego nie odwołała się w terminie. Wprawdzie wskazuje, że została doświadczona przez los, ponieważ najpierw zmarł jej wujek w listopadzie 2015 roku, później mama w czerwcu 2016 roku, zaś w lipcu 2016 roku brat. Nie można było odmówić wnioskodawczyni słuszności, że sytuacja rodzinna była ciężka. Jednak pomimo wszystkich tych zdarzeń wnioskodawczyni starała się w miarę sprawnie funkcjonować. Jak wynika z akt sprawy aktywnie wykonywała działalność gospodarczą, co najmniej od 14 lipca 2016 roku. W czasie jej prowadzenia nie korzystała ze zwolnień lekarskich. W związku z tym przyjąć należy, że jednak pomimo zaistniałych okoliczności była aktywna zawodowo. A co za tym idzie mogła podejmować również czynności związane ze swoją sytuacją ubezpieczeniową. Dlatego też winna dołożyć należytej staranności, aby odwołać się od otrzymanej decyzji ZUS z dnia 12 listopada 2015 roku, która miała pouczenie o sposobie i terminie wniesienia odwołania.

Ponadto, nawet gdyby przyjąć wersję wnioskodawczyni o tym, że o decyzjach dowiedziała się w dniu 16 września 2016 roku od pełnomocnika, to Sąd zauważa, że odwołania zostały złożone dopiero w dniu 17 października 2016 roku.

W orzecznictwie sądowym do niezawinionych przez stronę przyczyn uchybienia terminu do złożenia odwołania zalicza się np. nagłą chorobę strony, która uniemożliwiła podjęcie czynności procesowych, przerwę w komunikacji, powódź, udzielenie stronie wadliwej informacji co do terminów zaskarżenia, a także nieprawidłowości w doręczeniu pisma sądowego. Przy ocenie istnienia lub braku winy w uchybieniu terminu procesowego jako kryterium przyjmuje się obiektywny miernik staranności, jakiej można wymagać od osoby przejawiającej dbałość o własne, życiowo ważne sprawy. (por. postanowienie SN z dnia 14.01.1972r sygn. II CRN448/71 opubl. w OSP 1972nr 7-8, poz 144, postanowienie SN z 14.04.1999r – sygn II UKN 555/98 opubl. W OSNAPiUS z 2000r nr 14, poz. 561, postanowienie SN z dnia 25.04.2008r – sygn. I UZ 1/08 – nie publikowane).

Mimo przekroczenia ustawowego terminu do złożenia odwołania, w przedmiotowym postępowaniu nie wskazano okoliczności usprawiedliwiających niedopełnienie czynności w terminie takich jak np. zdarzenie nagłe, uniemożliwiające dokonanie czynności, którego strona nie mogła przewidzieć i zabezpieczyć się przed jego skutkami.

W ocenie Sądu Okręgowego w Łodzi wnioskodawczyni z całą pewnością nie wykazała należytej staranności w zadbanie o swoje interesy, gdyż po niewątpliwym otrzymaniu decyzji z dnia 12 listopada 2015 roku, w której była jednocześnie informacja o decyzji z dnia 12 sierpnia 2015 roku, nie wyjaśniała kwestii związanych ze złożeniem odwołań.

Zgodnie z treścią art. 477⁹ § 3 k.p.c. oraz cytowanych wyżej orzeczeń Sądów, do merytorycznego rozpoznania przez Sąd odwołania wniesionego po upływie miesięcznego terminu niezbędne jest łączne spełnienie obu warunków, tj. przekroczenie terminu nie może być nadmierne, a przyczyna przekroczenia terminu do złożenia odwołania musi być niezależna od odwołującego się. Brak którejkolwiek z tych przesłanek skutkuje zastosowaniem sankcji w postaci odrzucenia odwołania.

Uwzględniając wszystkie elementy oraz okoliczność przekroczenia terminu przez ubezpieczoną do złożenia odwołań i braku dowodów potwierdzających złożenie odwołań w terminie bądź potwierdzających, że przekroczenie terminu nie jest nadmierne i nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego się, Sąd Okręgowy w Łodzi uznał, iż odwołania w niniejszej sprawie są spóźnione oraz podlegają odrzuceniu na podstawie art. 477⁹ § 3 k.p.c..

Stosownie do wyniku postępowania na podstawie przepisu art. 98 k.p.c. Sąd obciążył wnioskodawczynię obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego poniesionych przez pełnomocnika strony pozwanej. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika Sąd ustalił w oparciu o § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1804).

ZARZĄDZENIE

Odpis postanowienia wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawczyni.

E.W.